

Motion till riksdagen 2024/25:1357

av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD)

Astma- och allergivården i Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över hur kontinuerlig uppföljning av vård och behandling av astma- och KOL-patienter på ett bättre sätt kan ske och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten till ett kunskapscentrum för allergivården i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga ett nationellt allergiprogram samt ett kvalitetsregister över allergivården och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Folkhälsomyndigheten i uppdrag att öka kunskapsspridningen om hur man kan minska risken för allergier och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör beakta det som framkommer i uppdraget om att ta fram förslag på nationell strategi, handlingsplan och kunskapsunderlag inom allergiområdet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att patienter med allergi erbjuds allergivaccin i högre utsträckning och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att öka tillgängligheten till allergivaccin i landets alla regioner och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Astma, pollen, allergi och KOL är tillstånd som drabbar många i Sverige. Genom hälsofrämjande arbete kan man i flera fall förebygga tillstånden, men faktum är att

människor kommer drabbas oavsett. För detta behövs en stark och kvalitativ vårdkedja som är jämlik i hela landet.

För att vården ska vara jämlik krävs nationella krafttag om svensk hälso- och sjukvård som helhet, vilket är ett arbete som påbörjats under den första mandatperioden med den nya högerregeringen där Tidöavtalet gemensamt förhandlats fram mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna. Detta är ett viktigt första steg i ett nationellt omtag, och därför ser Sverigedemokraterna positivt på nationella riktlinjer, rekommendationer, strategier och uppföljningar inte minst kring astma, pollen, allergier och KOL.

Astma och KOL

Svensk sjukvård ligger i framkant på många områden, men inom astma och KOL är vården eftersatt. Bara i Sverige dör cirka 2 700 personer i KOL varje år och rapporter visar att det inte satsas tillräckligt på patientgruppen, trots att KOL enligt Världshälsoorganisationen WHO är den tredje vanligaste dödsorsaken i världen. Antalet som drabbas av KOL i Sverige har dock minskat kraftigt de senaste åren till följd av minskad tobaksrökning, vilket är mycket positivt och visar att ökade kunskaper och förebyggande insatser är av stor betydelse. Astma och KOL är två helt olika sjukdomar även om det finns många likheter. Båda är inflammatoriska sjukdomar som drabbar andningsvägarna och orsakar andnöd.

Det finns dock betydande skillnader mellan de olika och för att kunna ge rätt behandling är det viktigt att rätt diagnos också ställs. Tidig upptäckt och korrekt insatta åtgärder medför ett minskat lidande för patienterna och stora kostnadsbesparingar för samhället.

Att vården inte är jämlik i hela landet är något den nya regeringen tillsammans med Sverigedemokraterna arbetar aktivt med. Oavsett var i landet du bor ska patientsäker och kvalitativ vård ges och inom Tidöavtalet ryms flera viktiga reformer för att säkerställa en jämlik vård i alla regioner.

De nationella riktlinjerna är viktiga för kunskap och för att nå en ökad jämlikhet. Dock ser vi behov av att stärka preventionsinsatserna. Ett främjande hälsoförebyggande arbete är viktigt, eftersom tidiga insatser visat sig ha god effekt i preventionsarbetet, och därför bör regeringen se över hur kontinuerlig uppföljning av vård och behandling av astma- och KOL-patienter kan ske i syfte att ta till sig av goda exempel och metoder så att vården i ett tidigare skede kan lindra.

Allergivården i Sverige

Det är av stor vikt att prioritera en av de vanligaste kroniska sjukdomarna i Sverige som drabbar allt fler. Var tredje svensk är allergiker och många av de som drabbas gör det i unga år, redan som barn. 800 000 har astma – och bland barn ökar särskilt matallergierna. Att belysa och prioritera allergivården i landet är en viktig insats för folkhälsan och välfärden i stort. Trots att så många människor regelbundet behöver söka vård för sina symtom upplevs kunskapen i vården om astma- och allergidiagnoser som låg.

Allergi är behandlingsbart, ändå tvingas många leva med svåra symptom. Endast hälften av alla pollenallergiker blir symptomfria av mediciner. Det finns effektiv vaccinationsbehandling som de allra flesta blir hjälpta av, inte bara i injektionsform utan även i mer lättillgänglig form av tabletter, men som inte används i tillräckligt hög

utsträckning. Det gör att många får lida i onödan och att samhällskostnaderna blir onödigt höga. Vaccin bör därför erbjudas i högre utsträckning och tillgängligheten bör vara lika god oavsett var i landet man bor. Idag är skillnaden orimligt stor beroende på vilken region man bor i.

Sverigedemokraterna anser att det finns flera behov, varav ett kunskapscentrum skulle bli den kraftsamling och motor som behövs för att få till en bättre situation utifrån identifierade behov för de drabbade och deras anhöriga. Inom kunskapscentrumet menar vi att det skulle ges uppdrag om att öka kunskapen om allergier och astma men också att ta fram nationella riktlinjer och att implementera ett kvalitetsregister med uppföljning av allergivården. Det skulle inte minst vara en tillgång för de som arbetar med framförallt matallergier inom områden som livsmedelsproduktion, forskning, sjukvård och omsorg, skola, förskola och elevhälsa samt restauranger och besöksnäringen.

Ett kunskapscentrum skulle öka kunskapen och främja en mer jämlik vård i landet. I Finland har man infört ett nationellt allergiprogram och där har man också lyckats vända trenden. Vi i Sverigedemokraterna har lyft att Sverige bör ta efter Finland i denna fråga och ta lärdom av det arbete som Finland gör och har gjort i såväl det preventiva som det proaktiva arbetet. Något som nu även folkhälsoministern säger sig vilja studera närmare.

Riksdagen skickade under våren -21 ett tillkännagivande till den föregående regeringen om att samordna det förebyggande arbetet inom allergiområdet samt verka för att vården blir mer jämlik. Den föregående regeringen lämnade i sin tur uppdrag till Socialstyrelsen och Livsmedelsverket som skulle presenteras i september 2023.

Att det finns behov av ny kunskap och ytterligare åtgärder för hur det förebyggande arbetet, som även inkluderar säkra livsmedel inom allergiområdet, kan utvecklas kunde Socialstyrelsen och Livsmedelsverket också identifiera i den förstudie på allergiområdet som utfördes. Så att regeringen nu ger Socialstyrelsen och Livsmedelsverket i uppdrag att ta fram ett förslag till en nationell strategi och tillhörande handlingsplan inom allergiområdet i syfte att säkerställa en preventiv, effektiv och jämlik allergivård i hela landet ser vi som mycket välkommet. 1 april 2026 förväntas alla delar av uppdraget ha blivit redovisade.

Regeringen bör skyndsamt ta i beaktande det som presenteras och verka för att Sverige får nationella riktlinjer och samordning för att färre ska drabbas och för att fler, trots allergier, ska kunna leva ett gott liv.

Carina Ståhl Herrstedt (SD)

Carita Boulwén (SD)

Leonid Yurkovskiy (SD)

Mona Olin (SD)

Christian Lindefjärd (SD)